ਐਕਸ.

ਵਾਈ.
ਜ਼ੈਡ. ਡਬਲਿਊ. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ
ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਸੀ. 5802 ਦਾ 2022)
ਅਕਤੂਬਰ 29, 2022
ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ,
ਏ. ਬੀ. ਪਰਦੀਵਾਲਾ, ਨਾਇੰਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ, 1971 (ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2021 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) – ਧਾਰਾ 3 ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2003 (ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2021 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) – ਲੇਖ 14, 21 – ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ - ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ – ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂ – ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਾਲਾਤ ਉਸਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ – ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮੈਡੀਕਲ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਕਈ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਾਫੀ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਬਣਾ ਦੇਣਗੀਆਂ – ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗ ਹੈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਮੁੱਦਾ:ਕੀ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, 2021 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 3(2)(ਬੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2021 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 21 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਯਤਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ:2021 ਦੇ ਸੋਧ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਲਈ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸੁਲਭ ਅਤੇ ਵਹਾਉਣ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ:ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹਿਤ ਅਤੇ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਮਨਮਾਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਵਿਆਹਿਤ ਜਾਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ, ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।ਨਿਯਮ 3B(a) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਤੀ ਦੇ ਯੌਨ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ (ਵਿਆਹੁਤਾ ਬਲਾਤਕਾਰ) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ MTP ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ - ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੀਸ ਤੋਂ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ

ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਵਾਂਗ - ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ - ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਜੋ ਆਪਣੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ) ਨਿਯਮ 3B ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ।

ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਐਕਟ 1971(ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ,2021 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) - ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਨਿਯਮ,2003 (ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2021 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) - ਨਿਯਮ 3B - ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ:1. MTP ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਅੜਚਨਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅੜਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਯਾਪਤ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ, ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਦੇਖਭਾਲ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਯੌਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿੰਗ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੜਚਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੜਚਨਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅੜਚਨਾਂ ਨਾਲ ਗਰਭਪਾਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜਤਨ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18]

2. ਹਾਲਾਂਕਿ MTP ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਚ੍ਛੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ RMPs ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀਕਰਣ ਦੀ ਭੂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਠੰਢਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। RMPs ਨੂੰ ਦੰਡਾਤਮਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਅਣਗਹਿਲੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। RMPs ਵੱਲੋਂ ਔਰਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਸਹਿਮਤੀ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ, ਜਾਂ ਨਿਆਂਕਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਅਤਿਰਿਕਤ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਆਮ ਪਰ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਔਰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਧੂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ RMPs ਅਕਸਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਤਿਰਿਕਤ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਔਰਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ (ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ) ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। RMPs ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਗਰਭਪਾਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤਿਰਿਕਤ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 22, 23][710-G; 711-ਏ-ਸੀ]

3.ਇੱਕ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮਾਪਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ, ਇਹ ਵੀ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ, ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਤ□ਤਵ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਲਿੰਗ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਸ, ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੌਨ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਅੜਚਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26, 28]

4. ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਵਿੱਚ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ, ਇਕੱਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਥੀ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਕੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਸਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ, ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਸਤੂ, ਉਸ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30, 31]

5. ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਭ (ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹਨ) ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ) ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਦਲਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੋਹਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬਦਲਾਉ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਦਲਾਉ ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਬਢਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਉਤਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਦਲਾਉ ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਰਬੋਚਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 38, 40]

6. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਨੇ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧਕ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਸੋਧੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਖਿਆ II ਨੇ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ" ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੰਤਰ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਆਖਿਆ I ਇਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਧਾਰਣ (ਬੀਸ ਹਫਤਿਆਂ ਤੱਕ) ਦੀ ਪੀੜਾ ਜੋ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ" ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧਕ ਯੰਤਰ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗਰਭਧਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆਤ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 53]

7. 1971 ਦੇ ਬਿਨਾ ਸੋਧੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1 ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਗਰਭਪਾਤ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ "ਆਪਣੇ ਗਰਭ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, 2021 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 56]

8.“ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ” ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਭਲਾਈ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ, ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਭਾਸ਼ਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ

ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(3) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ "ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 64]

9.ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਯੌਨ ਹਮਲਾ" ਜਾਂ "ਬਲਾਤਕਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੌਨ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 75]

10.ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਏ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਔਰਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਯੌਨ ਹਮਲੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਾਨੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਔਪਚਾਰਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 2 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਏ) ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਹੋਰ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੰਚ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਖਿਆ 2 ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਟਰਿਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ "ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।" [ਪੈਰਾ 76]

11. ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 3B(c) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਨੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਸੈਕਸੁਅਲ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਵਿਭਾਜਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਦੋਵਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਛਾਣ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ 3B(c), ਨਿਯਮ 3B(g) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3B(f) ਨੂੰ ਸਜੀਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ 3B ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਬਦਲਾਅਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਬਦਲਾਅਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (c), (f) ਅਤੇ (g) ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। MTP ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ, ਇਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ, ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3B ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਧਾਰਾ 3(2)(b) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3B ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਲਕਿ, ਨਿਯਮ 3B ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 92, 93]

12. ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੈਕਸੁਅਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਅਤੇ ਸੈਕਸੁਅਲ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਕਿਹੜੇ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਬੱਚੇ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ

ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਣਾ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਬਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ। [ਪੈਰਾ 96]

13. ਜੇਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਂਜਿਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਾਂਜਿਆ ਜਾਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ – ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਜਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿੰਨੀ ਸਾਧਾਰਣ – ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹਮਲੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 110]

14. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(b) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਮਾਦੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅਣਚਾਹੇ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬੀਸ ਤੋਂ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਦੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ ਵਿਆਖਿਆ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹੁਤ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਸ ਤੋਂ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗਰਭਵਤੀ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਚੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ "ਸਵੀਕਾਰਯ ਸੈਕਸ" ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਗਰਿਮਾ, ਅਤੇ ਨਿਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਇਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਆਹੁਤ ਔਰਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ। [ਪੈਰਾ 121]

15. ਰਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯੌਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਵਹਾਉਣ ਯੋਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਾਉ ਕਰਨ। ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤਬ ਹੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 134]

ਐਸ. ਖੁਸ਼ਬੂ ਬਨਾਮ ਕੰਨੀਅੰਮਲ, (2010) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 600 : [2010] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 322; ਸ਼੍ਰੇਯਾ ਸਿੰਘਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, (2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 379; ਐਕਸ.ਵਾਈ.ਜ਼ੈਡ. ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 13751; ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਦੱਤਾਤਰੇ ਜਾਧਵ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 9339; ਏ.ਬੀ.ਸੀ. ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (2018) 4 ਮਹਾ ਐਲ.ਜੇ. 374, 2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 144; ਏ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1361; ਡੀ. ਰਾਜੇਸਵਰੀ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, 1996 ਕ੍ਰਾਈ ਐਲ.ਜੇ. 3795; ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ, 2013 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 4929; ਪੂਜਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, 2019 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 1277; ਵੇਲੁਨਾਚੀਅਰ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ, 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 5047; ਐਮ. ਕਾਲਾ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, 2015 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 7767; ਜ਼ੈਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ

ਰਾਜ, (2018) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 572 : [2017] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 212; ਸੁਰੇਂਦਰ ਚੌਹਾਨ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 110 : [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦ ਮਹਾਜਨ, (1992) 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 351 : [1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 917; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਲਫਿੰਸਟਨ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵੀਵਿੰਗ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਿਡ., (2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 139 : [2001] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 221; ਕਨੈਲਾਲ ਸੂਰ ਬਨਾਮ ਪਰਮਨਿਧੀ ਸਾਧੂ ਖਾਨ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 907 : [1958] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 360; ਕਾਂਤਾ ਗੋਏਲ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਪੀ ਪਾਠਕ, [1977] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 412; ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਜੂਟ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੋ. ਬਨਾਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 ਐਸ.ਸੀ. 12 : [1965] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 626; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ, (1986) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 398; ਐਮ.ਐਲ. ਕਾਮਰਾ ਬਨਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ-ਕਮ-ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਿਡ. (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220; ਸੇਂਟ ਜੋਨਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਬਨਾਮ ਰੀਜਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਟੀਚਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, (2003) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 321 : [2003] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 975; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸੰਕਲਚੰਦ ਹਿਮਤਲਾਲ ਸੇਠ, (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 193 : [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 423; ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪੀਅਰਲੈਸ ਜਨਰਲ ਫਾਇਨਾਂਸ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਿਡ., (1987) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 424 : [1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਹੇਡਨ ਦਾ ਕੇਸ (1584) 3 ਕੋ ਰੈਪ 7ਏ; ਬੰਗਾਲ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਕੋ. ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1955) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 603; ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, (1988) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 609 : [1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 24; ਕੇਰਲਾ ਫਿਸ਼ਰਮੈਨ'ਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੰਡ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਫੈਨਸੀ ਫੂਡ, (1995) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 341 : [1995] 3 ਐਸਸੀਆਰ 785; ਭਰਤ ਸਿੰਘ v. ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤਪਦਿਕ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਨਵਾਂ ਦਿੱਲੀ, (1986) 2 SCC 614 : [1986] 2 SCR 169; ਬੰਬਈ ਆਨੰਦ ਭਵਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਬਨਾਮ ਈਐਸਆਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (2009) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 61 : [2009] 13 SCR 1139; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ v. ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (2008) 9 SCC 527 : [2008] 7 SCR 673; ਐਸ. ਗੋਪਾਲ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. (1996) 4 SCC 596 : [1996] 3 Suppl. SCR 439; ਕੇ.ਐੱਚ. ਨਜ਼ਰ v. ਮੈਥਿਊ ਕੇ ਜੈਕਬ, (2020) 14 SCC 126 : [2019] 14 SCR 928; ਧਰਨੀ ਸ਼ੂਗਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਭਾਰਤ, (2019) 5 SCC 480 : [2019] 6 SCR 307; ਬਾਦਸ਼ਾਹ v. ਉਰਮਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੋਡਸੇ, (2014) 1 SCC 188 : [2013] 10 SCR 259; ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2018) 10 SCC 1 : [2018] 7 SCR 379; ਸ. ਖੁਸ਼ਬੂ ਵੀ. ਕੰਨਿਆਮਲ (2010) 5 SCC 600 : [2010] 5 SCR 322; ਦੀਪਿਕਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, 2022 SCC ਔਨਲਾਈਨ SC 1088; ਚਿਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, [1950] SCR 869; A. ਥੰਗਲ ਕੁੰਜੂ ਮੁਸਲੀਅਰ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਵੈਂਕਟਚਲਮ ਪੋਟੀ, [1950] SCR 869; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦ ਮਹਾਜਨ ਰਾਜ, (1992) 2 Supp SCC 351 : [1992] 1 SCR 917; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ (2004) 3 SCC 297 : [2004] 1 SCR 180; ਬਾਲਾਸਿਨੋਰ ਨਗਰਿਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਾਬਾਭਾਈ ਸ਼ੰਕਰਲਾਲ ਪੰਡਯਾ, (1987) 1 SCC 606 : 1987 (1) JT 462; ਮਦਨਲਾਲ ਫਕੀਰਚੰਦ ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਂਗਦੇਓ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, [1962] 3 ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 973; X ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (2017) 3 SCC 458 : [2017] 1 SCR 687; ਮਮਤਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (2018) 14 SCC 289; ਮੀਰਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (2017) 3 SCC 462 : [2017] 1 SCR 261; ਸਰਮਿਸ੍ਠਾ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (2018) 13 SCC 339; ਏ v. ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, (2018) 14 SCC 75; ਤਪੱਸਿਆ ਉਮੇਸ਼ ਪਿਸਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2018) 12 SCC 57; ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਰਤ ਦਾ, (2020) 19 SCC 806; ਜ਼ੈੱਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2018) 11 SCC 572 : [2017] 8 SCR 212; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸੀ ਓਨ ਮੋਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 2016 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 8426; XYZ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਨਿਰਣਾ 2021 ਦੇ WP(L) 21977 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 6 ਅਕਤੂਬਰ 2021 (ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ); X ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, 2017 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 9334; ਸਿੱਧੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ੈਲਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ, 2020 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 11672; ਸਿਦਰਾ ਮਹਿਬੂਬ ਸ਼ੇਖ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1839; ਕੇ ਐਸ ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (2017) 10 SCC 1 : [2017] 10 SCR 569; ਸੁਚੀਤਾ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (2009) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 : [2009] 13 SCR 989; ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਭਾਰਤ, (2018) 5 SCC 1 : [2018] 6 SCR 1; ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (1973) 4 SCC 225 : [1973] ਸਪਲ. SCR 1; ਫ੍ਰਾਂਸਿਸ ਕੋਰਲੀ ਮੁਲਿਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ, (1981) 1 SCC 608 : [1981] 2 SCR 516; ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ

ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (2017) 10 SCC 800 : [2017] 13 SCR 821; ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, AIR 1959 SC 352 : [1959] Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 394; ਐੱਮ. ਪੈਂਟੀਆ ਬਨਾਮ ਵੀਰਮੱਲੱਪਾ ਮੁਦਲ, [1961] 2 SCR 295; ਤਿਨਸੁਖੀਆ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਅਸਾਮ, (1989) 3 SCC 709 : [1989] 2 SCR 544; ਕੇ.ਪੀ. ਵਰਗੀਸ ਬਨਾਮ ITO, (1981) 4 SCC 173 : [1982] 1 SCR 629; ਐਮ.ਐਲ. ਕਾਮਰਾ ਬਨਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ-ਕਮ-ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, [1992] 1 SCR 220; ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [1959] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 12 : ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 578; ਗੀਤਾ ਹਰੀਹਰਨ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1999) 2 SCC 228 : [1999] 1 SCR 669; ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (1997) 3 SCC 433 : [1997] 1 SCR 923; ਦੇਵਿਕਾ ਬਿਸਵਾਸ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2016) 10 SCC 726; ਪੱਛਮ ਬੰਗਾ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਮਤੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1996) 4 SCC 37 : [1996] 2 Suppl. SCR 331 - ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2010] 5 ਐਸਸੀਆਰ 322 ਪੈਰਾ 20 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 379 ਪੈਰਾ 21 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2017] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 212 ਪੈਰਾ 25 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515 ਪੈਰਾ 27 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 917 ਪੈਰਾ 31 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2001] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 221 ਪੈਰਾ 31 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1958] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 360 ਪੈਰਾ 31 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1977] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 412 ਪੈਰਾ 31 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1965] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 626 ਪੈਰਾ 32 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220 ਪੈਰਾ 32 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2003] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 975 ਪੈਰਾ 32 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 423 ਪੈਰਾ 33 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 33 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1955] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 603 ਪੈਰਾ 35 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 24 ਪੈਰਾ 35 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1995] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 785 ਪੈਰਾ 36 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1986] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 169 ਪੈਰਾ 36 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2009] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1139 ਪੈਰਾ 36 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2008] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 673 ਪੈਰਾ 36 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1996] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 439 ਪੈਰਾ 37 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 928 ਪੈਰਾ 37 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2019] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 307 ਪੈਰਾ 38 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2013] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259 ਪੈਰਾ 39 [2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 379 ਪੈਰਾ 40 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2010] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 322 ਪੈਰਾ 41 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1950] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 869 ਪੈਰਾ 49 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 917 ਪੈਰਾ 49 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 180 ਪੈਰਾ 49 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1962] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 973 ਪੈਰਾ 60 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2017] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 687 ਪੈਰਾ 62 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2017] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 261 ਪੈਰਾ 62 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2017] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 212 ਪੈਰਾ 63 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2017] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 569 ਪੈਰਾ 100 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2009] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 989 ਪੈਰਾ 101 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2018] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 104 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1973] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 111 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 516 ਪੈਰਾ 112 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 821 ਪੈਰਾ 115 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1959] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 394 ਪੈਰਾ 117 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1961] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 295 ਪੈਰਾ 117 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 544 ਪੈਰਾ 117 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 629 ਪੈਰਾ 117 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220 ਪੈਰਾ 117 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1959] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 12 ਪੈਰਾ 119 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 669 ਪੈਰਾ 120 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1997] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 923 ਪੈਰਾ 123 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 331 ਪੈਰਾ 133 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5802 ਦਾ 2022।

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 15.07.2022 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਐਮ. ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 30708 ਦਾ 2022 ਵਿੱਚ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10602 ਦਾ 2022।

ਡਾ. ਅਮਿਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਧਿਵਕਤਾ।

ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅਮੇਯਾਵਿਕ੍ਰਮਾ ਥਾਨਵੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ਾ ਚਾਵਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵਿਕਾ ਮਹਿਰਾ, ਅਮਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਨਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਚਿਤਰਗੰਦਾ ਰਾਸਤਰਵਾਰਾ, ਨਿਤਿਨ ਪਾਵੁਲੁਰੀ, ਅਭਿਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਗੁਨ ਠਾਕੁਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪੂਰਨਿਮਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਆਕਾਂਕਸ਼ਾ ਕੌਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਰਾਣੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਰੁਚੀ ਕੋਹਲੀ, ਕੇਤਨ ਪੌਲ, ਆਦਿਤ ਖੋਰਾਨਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਅਧਿਵਕਤਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ

ਏ. ਪਿਛੋਕੜ 4

ਬੀ. ਦਲੀਲਾਂ 7

ਸੀ. ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਐਕਟ 1971 ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 9

ਡੀ. ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ 16

i. ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਦਾ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਡਰ 16

ii. ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ 20

ਈ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 22

i. ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਿਯਮ 22

ii. ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਵਜੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ 27

a. ਆਧੁਨਿਕ ਜਾਂ ਅਟਪਟੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ... 29

b. ਵਿਆਹਿਤ ਅਤੇ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਸਿੰਗਲ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜਾ 30

iii. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ 32

iv. ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਮਦਦ ਵਜੋਂ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ: “ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ” ਦੀ ਸਮਝ 39

v. ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 43

ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਦਿੱਲੀ [ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।]

MTP ਐਕਟ ਅਤੇ MTP ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ

i. ਪ੍ਰਜਨਨ ਸ੍ਵਾਯੱਤਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ii. ਮਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

G. ਨਿਯਮ 3B ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨਕ

ਮੈਂਡੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ

H. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਾਇਤਵ

I. ਰਾਜ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੋਹਰਾਉਣਾ

A. ਪਿਛੋਕੜ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 15 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਚੌਵੀ ਹਫ਼ਤੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ 2022. ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਦਰਭ

ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ

"ਏ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ 15.07.2022 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 24 ਹਫ਼ਤੇ;:

B. ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੋ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰ NCT ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ;

C. ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਕਿ ਉਹ ਅਣਵਿਆਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 3B ਦਾ ਘੇਰਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਨਿਯਮ 2003 (21.10.2021 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ MTP ਐਕਟ, ਚੌਵੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ;

D. ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਰੁਕਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ"D. ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਰੁਕਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ"

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਦਾ ਸਥਾਈ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਨ ਦੇ ਸਮੇਂ,[1] ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਇਕਲੌਤੀ ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਈਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿਉਂਕਿ "ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।" ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ "ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਅਤੇ ਹੇਰਾਫੇਰੀ" ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਇਕੱਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ "ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਮਾਂ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਕਰੇ।" ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਚਾਹਤੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਐਕਟ 1971[2] ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(b) ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਰੂਲਜ਼ 2003[3] (12 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ[4] ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

5. 15 ਜੁਲਾਈ 2022 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਫੁਟਕਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਬੀ) ਸੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇੱਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀ ਔਰਤ, ਜਿਸਦੀ ਗਰਭ-ਅਵਸਥਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਸਬੰਧ, ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ MTP ਨਿਯਮ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

“8. ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।” ਦਿੱਲੀ

ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨਿਯਮ, 2003. ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(b) ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

9. ਯਾਚੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਨਿਯਮ, 2003 ਦਾ ਨਿਯਮ 3B ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤੱਕ, ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਨਿਯਮ, 2003 ਦਾ ਨਿਯਮ 3B ਕਾਇਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਟੈਚਯੂਟ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹੁਣ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ 21 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 21 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਦ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

“22. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਦ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਅਸੀਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2D) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 22 ਜੁਲਾਈ 2022 ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ; ਅਤੇ (ii) ਜੇਕਰ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰੂਣ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।”

7. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਏਮਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਦਲੀਲਾਂ

9. ਡਾ. ਅਮਿਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

a. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਸਾਥੀ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਇਸ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਕਿਸਾਨ ਸਨ;

b. ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ

c. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਬੀ) ਅਤੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਆਹਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

10. ਮਿਸ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਤੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਸੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਸੀ) ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

a. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

b. ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

c. ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

d. ਨਿਯਮ 3B(c) ਵਿੱਚ “ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ” ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ “ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ” ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਵਿਆਹੁਤ ਜਾਂ ਸਿੰਗਲ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈਆਂ ਹਨ;

e. “ਲਿਵ-ਇਨ ਸੰਬੰਧ” ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਔਰਤ ਨੂੰ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅਵਿਆਹੁਤ ਜਾਂ ਸਿੰਗਲ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ; ਅਤੇ

f. ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਣਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਯਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਸੀ. ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਐਕਟ 1971 ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ

11. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਉਲਲੇਖ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ "ਔਰਤ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਿਸ-ਜੈਂਡਰ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੈਡੀਕਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ "ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਖਾਸ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।" ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਗਰਭਪਾਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਥਾਂਵਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

13. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2021 (8 ਦੇ 2021) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 3 - ਕਦੋਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

(1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (45 ਦੇ 1860) ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਕੋਡ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2[(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,—

(ਕ) ਜਿੱਥੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਖ) ਜਿੱਥੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੋ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ, ਜੋ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ—

(i) ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਜੋਖਮ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂ

(ii) ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜੋਖਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੱਚਾ ਜਨਮਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਾਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ 1.—ਧਾਰਾ (ਕ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੰਤਰ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ 2.—ਧਾਰਾਵਾਂ (ਅ) ਅਤੇ (ਬ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਗਰਭ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2A) ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਈ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(2B) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਗਰਭਪਾਤ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਸਤੀਲ ਭ੍ਰੂਣ ਅਸਾਮਾਨਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

(2C) ਹਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰੇਗੀ।

(2D) ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਦੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾਮਤ:—

(ਅ) ਇੱਕ ਗਾਇਨੀਕੋਲੋਜਿਸਟ;NONE

(ਬ) ਇੱਕ ਬਾਲ ਰੋਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਜ਼ਾਤ;NONE

(ਸੀ) ਇੱਕ ਰੇਡੀਓਲੋਜਿਸਟ ਜਾਂ ਸੋਨੋਲੋਜਿਸਟ; ਅਤੇNONE

(ਡੀ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਗਿਣਤੀ।NONE

(3) ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਜੋਖਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) (ਅ) ਕੋਈ ਵੀ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦਾ ਗਰਭ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਉਸ ਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਬੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਗਰਭਪਾਤ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

14. ਧਾਰਾ 3 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ $18608_{SUPERSCRIPT}$ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਉਹ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਪਾਤ ਕੇਵਲ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ,$9_{SUPERSCRIPT}$ ਅਤੇ ਜੇ ਔਰਤ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ।$10_{SUPERSCRIPT}$ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 3

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਗਰਭਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ। ਗਰਭਪਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ11 SUPERSCRIPT ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਵਧੀ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।12 SUPERSCRIPT ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਅ) ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਬੀ) ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬੀਸ ਅਤੇ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਲਈ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ।" ਇਹ ਗਰਭਧਾਰਣ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਜਾਂ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਬੀਸ ਅਤੇ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ) ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਨ ਕਿ:

ਅ. ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣਾਵੇਗਾ (ਧਾਰਾ 3(2)(ਆਈ));

ਬੀ. ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਬਣਾਵੇਗਾ (ਧਾਰਾ 3(2)(ਆਈ));

ਸੀ. ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਬਣਾਵੇਗਾ (ਧਾਰਾ 3(2)(ਆਈ));

ਡੀ. ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜੋਖਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚਾ ਜਨਮਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਾਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ (ਧਾਰਾ 3(2)(ਈ))।

ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।13 SUPERSCRIPT ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਉੱਤੇ ਕਾਫੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਅਵਧੀ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

15. ਧਾਰਾ 3(2) ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਕੀ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ 1 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਜੰਤਰ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਗਰਭਾਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਵਿਆਖਿਆ 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਖਿਆ 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ।

16. ਗਰਭਾਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ,14 ਜਾਂ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 4(b) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਜੋ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀਜ਼ ਦੀ ਰਾਏ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ) ਉਸ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਖਤਮੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਥੇ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ., ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਖਤਮਾ ਤੁਰੰਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।15

ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਖਤਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਕੋਈ ਵੀ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।16 ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ17 ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।18

17. ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮਾਪਨ ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ,19SUPERSCRIPT ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ,20SUPERSCRIPT ਆਰ.ਐਮ.ਪੀਜ਼,21SUPERSCRIPT ਅਤੇ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ22SUPERSCRIPT ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 3ਬੀ, ਜੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ 202123SUPERSCRIPT ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਚਰਚਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਉਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"3-ਬੀ. ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਲਈ ਯੋਗ ਔਰਤਾਂ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ।—ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਅਧੀਨ, ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਾਮਤ—

(ਅ) ਯੌਨ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਾਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ;

(ਬੀ) ਨਾਬਾਲਗ;

(ਸੀ) ਚਲ ਰਹੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਹਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ (ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਤਲਾਕ);

(ਡੀ) ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ [2016 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਅਪਾਹਜਤਾ (49 ਦੇ 2016)];

(ਈ) ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਮਾਨਸਿਕ ਮੰਦਬੁੱਧੀ;

(ਐਫ) ਭ੍ਰੂਣ ਦਾ ਵਿਕਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੇ ਬੱਚਾ ਜਨਮਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਾਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;"

(ਗ) ਔਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਜਾਂ ਆਪਦਾ ਜਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

ਡੀ. ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ

18. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਨਫਾਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਯਾਪਤ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ, ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਦੇਖਭਾਲ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਯੌਨ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿੰਗ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਬਾਧਾ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ

ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ, ਨਤੀਜਤਨ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

i. ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਦਾ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਡਰ

19. ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ, ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 312 ਤੋਂ 318 ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਲਈ ਅਪਵਾਦ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦੀ 45) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਕੋਡ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗਰਭਪਾਤ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗਰਭਪਾਤ ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਪਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 5(2) ਉਹ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5(3) ਉਹ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਰਭਪਾਤ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

20. ਹੁਣ, ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਦੀ ਰਾਏ (ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਧਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ। ਇਹ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.(ਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਤਾ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਜਾਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।[24]SUPERSCRIPT ਇਸ ਜਟਿਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਭੁੱਲਭੁਲੈਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਡਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅੜਚਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਠੰਢਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਠੰਢਾ ਪ੍ਰਭਾਵ — ਜੋ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 1925[SUPERSCRIPT] ਅਧੀਨ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ — ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

21. ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੋਹਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ[26]SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 377 ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਠੰਢਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਅਤੇ ਨਿਜਤਾ ਦੇ ਤੱਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਯੌਨ ਉਨਮੁਖੀਕਰਨ ਦੀ ਅਵਰੋਧਹੀਣ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ, ਨੇ ਹੋਮੋਸੈਕਸੁਅਲਿਟੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਕਰਣ ਦੇ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ./ਏਡਜ਼ ਦੇ ਫੈਲਾਅ 'ਤੇ ਅਸਰ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਅਤੇ ਕਲੰਕ ਦੇ ਡਰ ਨੇ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਰੋਕਥਾਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਅੜਚਨਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

“508. ਸੰਸਥਾਗਤ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਚੁੱਪੀ ਅਤੇ ਗੁਪਤਤਾ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ./ਏਡਜ਼ ਦੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੰਜੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ

ਅੜਚਨਾਂ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭੇਦਭਾਵ ਅਤੇ ਹੇਰਾਸਮੈਂਟ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਅਤੇ ਯੌਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

22. ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਚ੍ਛੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਰਾਧੀਕਰਣ ਦਾ ਭੂਤ ਦਿੱਲੀ [ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਠੰਢਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੰਡਾਤਮਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਰੀਆਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਪਰ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਔਰਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਸਹਿਮਤੀ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ, ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਔਰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਧੂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਅਕਸਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

23. ਇਹ ਵਾਧੂ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਔਰਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ (ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ) ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਾਧੂ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ (ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

24. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵੀ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ।28$_{SUPERSCRIPT}$ ਬਿਨਾ ਸੋਧ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗਰਭਪਾਤ ਤਬ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਧਾਰਾ 3(2)b29$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਚਾਰ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇ।

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਵਿਨਾਸਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ, ਪਟਨਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸਮੇਤ, ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਔਰਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਗਰਭਪਾਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ "ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹੀ" ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਬੇਹੱਦ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ (ਭਾਵ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ) ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ii. ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ

26. ਇੱਕ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮਾਪਤੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੈਕਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ, ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿੰਗ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਸ ਜੋ ਮਾਤ□ਤਵ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

27. ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਗਲਤਫਹਮੀ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਇੱਕ

ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਅਯੋਗ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਸਜਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਮੌਤ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰੇਂਦਰ ਚੌਹਾਨ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 314 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ "ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਬੰਧ" ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਚੌਬੀਸ ਸਾਲ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਔਰਤ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਲਗਭਗ 3 ਮਹੀਨੇ (ਲਗਭਗ 12 ਹਫ਼ਤੇ) ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤਥਾਕਥਿਤ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਾਕਟਰ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਕਲੀਨਿਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਬੰਦੋਬਸਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ। ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ, ਔਰਤ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੇਸ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਕਾਰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।

28. ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਬਾਹਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯੌਨ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸੀਮਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਵਿਆਹਿਤ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਅੜਚਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

29. ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਗਰਭਵਤੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਬਾਹਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਸਨ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਪਤ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਬਜਾਏ ਮੈਡੀਕਲੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਰੇਂਦਰ ਚੌਪਾਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਕਸਰ ਔਰਤ ਲਈ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਅੜਚਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਤੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ।

ਈ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

i. ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਿਯਮ

30. ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਵਿੱਚ ਅਵਿਆਹਿਤ ਔਰਤਾਂ, ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ, ਜਾਂ ਸਾਥੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

31. ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਸਤੂ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੁਰਾਈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।32 ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਧਾਨਕ ਮੰਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਕਨੈਲਾਲ ਸੂਰ ਬਨਾਮ ਪਰਮਨਿਧੀ ਸਾਧੂ ਖਾਨ,33 ਗਜੇਂਦਰਗਡਕਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਵਜੋਂ)...ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਤਾਂ) ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ “ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ

ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਪਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਮਾਣਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ "ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੁਆਰਾ ਰੋਸ਼ਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਿਤ।"34SUPERSCRIPT ਅਹਾਰੋਨ ਬਾਰਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ "ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦਿਕ ਅਰਥ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।35SUPERSCRIPT ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਜੁਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਠ ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨਕ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

32.ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।36SUPERSCRIPT ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਵੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

33.ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਕਾ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।37SUPERSCRIPT ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨਾ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਆਮ ਪਹੁੰਚ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।38SUPERSCRIPT ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"ਕਿਸੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੇਵਲ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਦਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਫਰਨਿਸ਼ਡ।

34 ਕਾਂਤਾ ਗੋਇਲ ਬਨਾਮ ਬੀਪੀ ਪਾਠਕ, 1977 ਐਸਸੀਆਰ (3) 412 35 ਅਹਾਰੋਨ ਬਾਰਕ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ, (ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 2007), ਪੰਨਾ 306 'ਤੇ 36 ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਜੂਟ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 12; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ, (1986) 3 SCC 398; ਐਮ.ਐਲ. ਕਾਮਰਾ ਬਨਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ-ਕਮ- ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (1992) 1 SCR 220; ਸੇਂਟ ਜੋਨਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਟੀਚਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, (2003) 3 SCC 321 37 ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ: ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, (ਲੇਕਿਸਨੈਕਸਿਸ, 2016), ਪੰਨਾ 35 'ਤੇ 38 ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸੰਕਲਚੰਦ ਹਿਮਤਲਾਲ ਸੇਠ, (1977) 4 ਐਸਸੀਸੀ 193, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਭਾਰਤ ਬਨਾਮ ਪੀਅਰਲੈਸ ਜਨਰਲ ਫਾਈਨੈਂਸ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, (1987) 1 SCC 424

ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ 'ਇਰਾਦੇ' ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਹੈ। ਬਾਹਰੀ ਮਦਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਮਗ੍ਰ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਲਾਰਡ ਸੋਮਰਵੈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ: "ਜਿਸ ਬੁਰਾਈ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਾਲਤ ਸਵੀਕਾਰਯ ਹਨ।" ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਮਦਦਾਂ 'ਸੰਦਰਭ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਵੀ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਾਲਤ, ਪਾਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਬੁਰਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ।" : ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ.: "ਵਿਆਖਿਆ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਅਧਾਰ ਹਨ ਵਿਆਖਿਆ ਜੇ ਟੈਕਸਟ ਟੈਕਸਟਚਰ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ

ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਰੰਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਦੋਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ ਜੋ ਪਾਠ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

34. ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਿਯਮ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਡਨ ਦਾ ਕੇਸ 39:

"ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ (ਹੋ ਉਹ ਦੰਡਕਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਆਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ) ਚਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

1ਲੀ. ਐਕਟ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਸੀ।

2ਜੀ. ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

3 ਜੀ. ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਉਪਾਅ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ.

ਅਤੇ, 4ਵਾਂ. ਉਪਾਅ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਰੇ ਜੱਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸ਼ਰਾਰਤ, ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਢਾਂ ਅਤੇ ਚੋਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੋਮੋਡੋ, ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਲਈ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਜੋੜਨਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰੋ ਬੋਨੋ ਜਨਤਕ"

"35. ਬੰਗਾਲ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਕੰ. ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ,40 ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਡਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 286 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ। ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ),41 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“231. ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, “ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ” ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ “ਮਨਸ਼ਾ” ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸਧਾਰਣ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ, ਜੇ ਸ਼ਬਦ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ ਜਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਰਮ ਕਰਤਵਿਆ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਰਥ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ, ਹਰੇਕ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਜਾਂਚਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਜਾਂਚਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ-ਤੋਂ-ਇੱਕ ਸੰਬੰਧ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮੋਟੀਵ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤੀ ਅਤੇ ਸਮਰੂਪਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਵਾਂਛਿਤ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ।

...

233. ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਹਾਇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ:

“ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾਵਾਂ ਹਨ: ਜਦੋਂ ਬਿੱਲ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਬਿੱਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਪਾਰੀ ਮੈਟੇਰੀਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ

ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ।

ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਹਾਇਤਾਵਾਂ ਹਨ: ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਯੋਜਨਾ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ, ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ।"

36. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਲਸਿਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਫਿਸ਼ਰਮੈਨਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੰਡ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਫੈਨਸੀ ਫੂਡ,42 ਭਾਰਤ ਦਿੱਲੀ

ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਦਿੱਲੀ ਟਿਊਬਰਕਲੋਸਿਸ ਸੈਂਟਰ, ਨਿਊ ਦਿੱਲੀ,43SUPERSCRIPT ਬੰਬਈ ਆਨੰਦ ਭਵਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਬਨਾਮ ਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ.,44SUPERSCRIPT ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ,45SUPERSCRIPT ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਰੱਕੀਯੋਗ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

37. ਐਸ. ਗੋਪਾਲ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ, 46 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 1961 (ਇੱਕ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਾਨੂੰਨ), ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ "ਦਾਜ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪਹੁੰਚ:

"12. ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਰਾਓ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਉਹੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ "ਦਹੇਜ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, "ਦਹੇਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ" ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਹੇਜ਼ ਦੇ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਰਾਓ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੇਵਲ "ਮੰਗ" ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟਾਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਲਵੋ ਜਿੱਥੇ ਦੂਲਹਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ "ਦਹੇਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ" ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਘਰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਲਹਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ "ਮੰਗ" ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ "ਨਾ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਚੋਟ ਉੱਤੇ ਨਮਕ ਛਿੜਕਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਵੀਕ□ਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਵੇਗੀ।"

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜੋਰ)

ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਗਾਤਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖੇ. ਐਚ. ਨਜ਼ਰ ਬਨਾਮ ਮੈਥਿਊ ਕੇ. ਜੇਕਬ,47 ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਵ, ਜੇ. ਨੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਲਿਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ:

"11. ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼-ਉਨਮੁਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ,

ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮੰਸ਼ਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ii. ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਵਜੋਂ ਪਾਰ ਕਰਨਾ

38. ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੀ (ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿੱਚ) ਜੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ) ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਦਲਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ “ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ” ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।48

39. ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਉਰਮਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੋਡਸੇ,49 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਏ.ਕੇ. ਸਿੱਕਰੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਈ ਨੂੰ ਪਾਟਣਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ:

“16. ਕਾਨੂੰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਜੀਵਿਤ ਜੀਵ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੱਥਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਲੀਅਤ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।" ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਜਦੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਲੀਅਤ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40. ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬਦਲਾਉ ਸੁਭਾਵ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਦਲਾਉ ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਵ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਦਲਾਉ ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਨੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਰਬੋਚਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਬਚਾਏ ਰੱਖੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਹੀਣ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ।"

ਆ. ਆਧੁਨਿਕ ਜਾਂ ਅਸਾਮਾਨਿਆ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਸੰਬੰਧ

41. ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਸ. ਖੁਸ਼ਬੂ ਬਨਾਮ ਕੰਨਿਆਮਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਲਿਵ-ਇਨ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਪੂਰਵ ਸੈਕਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

“46. […] ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਗਰੁੱਪ ਹਨ ਜੋ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਯਕੀਨਨ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਗਰੁੱਪ ਹਨ ਜਿਥੇ ਵਿਆਹ ਬਾਹਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਮਾਨਿਆ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਪੂਰਵ ਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਸਮਾਜਿਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਨੋਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੇਜਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।”

42. ਦੀਪਿਕਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ) ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਸਾਮਾਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

“26. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ “ਪਰਿਵਾਰ” ਦੀ ਸੰਕਲਪਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਝ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਕੇਲੀ, ਅਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਇਕਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ (ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਉਹਨਾਂ ਕਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਿ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ਘਰੇਲੂ, ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੁਈਅਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਘਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਾਪੇ ਦਾ ਘਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ, ਵਿਛੋੜਾ, ਜਾਂ ਤਲਾਕ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ (ਜੋ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ “ਮਾਂ” ਅਤੇ “ਪਿਤਾ” ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ) ਵਿਆਹ, ਗੋਦ ਲੈਣ, ਜਾਂ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਨਾਲ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਸਾਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਮਕਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਨੇ ਹੀ ਅਸਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਮਾਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮਾਤ□ਤਵ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਕਲਪਨਾ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੀਆਂ।”

43. ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੀਪਿਕਾ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (supra), ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ. ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ MTP ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ।

b. ਵਿਆਹਿਤ ਅਤੇ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਅਕੇਲੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸਥਿਤੀ

44. ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਿਆਹਿਤ ਅਤੇ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਮੈਟਰਨਿਟੀ ਬੈਨੀਫਿਟ ਐਕਟ 1961 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੈਟਰਨਿਟੀ ਲਾਭ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਟਰਨਿਟੀ ਬੈਨੀਫਿਟ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਟਰਨਿਟੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ “ਹਰ ਔਰਤ” ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ (ਸਮੇਤ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ) ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

45. ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1956 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੋਡੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਕੋਪਾਰਸੀਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਧੀ, ਉਸਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2005 ਦੇ ਵਰਤੂੰ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰ ਹੈ।

46. ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ, ਉਸਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਤੇ ਵਾਰਡਸ ਐਕਟ 1890 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਅਤੇ 8 ਵਿਆਹੁਤਾ ਜਾਂ ਅਵਿਆਹੁਤਾ, ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

47. ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਤ□ਤਵ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਦੋਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਨਿਰਣਾਯਕ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਹੈ।

48. ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਵੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੁਰਾਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਜ ਬਦਲਦਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਮੋਰਸ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਮੁੜ-ਸਮਾਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

iii. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ

49. ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮਕਸਦ ਉਹ ਬੁਰਾਈ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਪਚਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚਿਰੰਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ,53 ਏ. ਠੰਗਲ ਕੁੰਜੂ ਮੁਸਲਿਆਰ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਵੇਂਕਟਾਚਲਮ ਪੋਟੀ,54 ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦ ਮਹਾਜਨ,55 ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਵਰਣ ਸਿੰਘ56 ਵਰਗੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਝਾਤ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

50. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੀ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਚੈਪਟਰ XVI ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੰਡ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ "ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਰਨ, ਅਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਛੁਪਾਉਣੀ" ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਿਰਲੇਖਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 312 ਤੋਂ 318 ਤੱਕ ਇਸ ਖੰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 312 ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ (ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਅਜਨਮੇ ਭ੍ਰੂਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਨੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 313 ਔਰਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਿਨਾਂ 'ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਰਨ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 312 ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 316 ਤੱਕ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ। 1971 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀਕਰਣ ਅਕਸਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਅਸਵੱਛ ਅਤੇ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਗਰਭਪਾਤ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਤਾ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ।

53 1950 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 869 54 1950 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 869 55 1992 ਸੁਪ. (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 351 56

(2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 297 57 “ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਬਿੱਲ” 58 ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸ, ਪੰਜਵੀਂ ਸੀਰੀਜ਼, ਵੌਲ. VII, ਨੰ. 53 (2 ਅਗਸਤ 1972), ਪੰਨਾ 159

"1. ਪੈਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਂ ਅਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਤਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2. ਹਾਲ ਦੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰ ਜਾਂ ਮਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਰਨ ਲਈ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੋਏ ਹਨ।

3. ਇਸ ਲਈ, ਮਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਤਾਕਤ ਅਤੇ, ਕਦੇ ਕਦੇ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ (1) ਇੱਕ ਸਿਹਤ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ—ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਜੋਖਮ ਹੋਵੇ; (2) ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਾਂ ਪਾਗਲ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਵਰਗੇ ਲਿੰਗ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਦਿ; ਅਤੇ (3) ਯੂਜੀਨਿਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ—ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚਾ ਜਨਮਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ।"

52. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਇਕੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021, ਜੋ 24 ਸਤੰਬਰ 2021 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, ਨੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਉੱਚੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਿਨਾ ਸੋਧੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਅਧੀਨ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਨੇ ਉੱਚੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

53.ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਨੇ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ। ਬਿਨਾ ਸੋਧੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਖਿਆ II ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ" ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੰਤਰ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਆਖਿਆ I ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਯੰਤਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ (ਬੀਸ ਹਫਤਿਆਂ ਤੱਕ) ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ" ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗਰਭਧਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛਤਰੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

54.ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੌਰਾਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਭ੍ਰੂਣ ਵਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਗਰਭਧਾਰਣ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਉੱਚ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ਮੌਤ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਬਿੱਲ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿੱਲੀ

ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਗਰਿਮਾ, ਸਵਾਯੱਤਤਾ, ਗੁਪਤਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

55. ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਤਾ ਮੌਤ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਉੱਚ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ "ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ" ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਲਈ "ਗਰਿਮਾ, ਸਵਾਯੱਤਤਾ, ਗੁਪਤਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

56. 1971 ਦੇ ਅਸੋਧਿਤ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਗਰਭਪਾਤ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ।" ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, 2021 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

57. ਇਹ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ: ਨੀਤੀ ਵਿਕਲਪ' ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਕਮੇਟੀ (2020-2021) ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਗਰਭਪਾਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ।"[59]SUPERSCRIPT ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਕਮੇਟੀ ਨੇ "ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਵਧੀ ਨੂੰ 24 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ" ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ "ਵਿਆਹੁਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ "ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਨਕਲੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾ ਸਕੇ।"

58. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ, ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸਮੇਤ, ਉਸ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

59 ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਕਮੇਟੀ (2020-2021), “ਚੌਥੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ) ਲੋਕ ਸਭਾ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ (ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ) ਵਿੱਚ: ਨੀਤੀ ਵਿਕਲਪ "(2021), ਪੰਨਾ 33 'ਤੇ

ਐਮਟੀਪੀ ਸੋਧ ਐਕਟ 2021। ਡਾ. ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ (ਜੋ ਕਿ ਸੀ ਸਮਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰਲੀ ਗਰਭ-ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਵਿਆਪਕ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ, 60 ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ women.61 ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “26 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ”, ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, "ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਸੋਧ” ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ, ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਗਰਭ ਨਿਰੋਧ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ। 63 ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸਦਾ ਬਦਲਦਾ ਸਮਾਜ, ਇਕੱਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 64 ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, MTP ਦੀ ਸਕੀਮ ਐਕਟ ਵਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ "ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਾਨੂੰਨ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।65

59. ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਠ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਧ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਬਾਰੇ ਸੰਸਦੀ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਮੌਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦਾ ਸੰਕਟ 1971 ਤੋਂ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਮਾਤਾ ਮੌਤ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਗਰਣੀ ਪਰ ਰੋਕਣਯੋਗ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1971 ਵਿਚ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਤਾ ਮੌਤ ਦਾ ਤੀਜਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਔਰਤਾਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।66 ਬੀ.ਐਮ.ਜੇ. ਗਲੋਬਲ ਹੈਲਥ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅੰਕੜੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: 2007 ਤੋਂ 2011 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ 67% ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।67 ਇਹ ਹੋਰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਸਮੇਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਜੋਖਮ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਦੇਣ ਨਾਲ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।68 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮਾਜਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਸੋਧ ਐਕਟ 2021 ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਫੀਚਰਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵੀਹ ਤੋਂ ਚੌਵੀਂ ਹਫਤਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੁਆਰਾ।

iv. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਦਦ: “ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ” ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ

60. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ ਜਾਂ ਭਾਗ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ, ਪੂਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪ-ਖੰਡਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਖੰਡ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।69SUPERSCRIPT ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਦੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, (i) ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ; (ii) ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ; ਜਾਂ (iii) ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਫਿਰ, ਦੋ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਾਮਾਨਤਾ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ

ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

61. ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 3(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਵਿਆਪੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(2) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੋ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

62. ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤਿਆਂ (ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੀਮਾ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਣਸੋਧੇ MTP ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ, ਜੋ RMPs ਨੂੰ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। X ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,70$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਮਮਤਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,71$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਮੀਰਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,72$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਸਰਮਿਸਥਾ ਚਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,73$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਦਾ ਜੋਖਮ ਹੋਵੇ।

63. ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਰੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ, ਜਾਨ ਨੂੰ ਜੋਖਮ,74$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਜੋਖਮ,75$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਭ੍ਰੂਣ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ,76$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਖੋਜ,77$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਤੇ ਯੌਨ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾਵਾਂ।78$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਪਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਰਜਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਅੰਤਰ ਸੀ।

70$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 458

71$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289

72$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 462

73$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ (2018) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 339

74$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ A ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 75; X ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 458; ਮੀਰਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 462; ਤਪਸਿਆ ਉਮੇਸ਼ ਪਿਸਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 57; ਮਮਤਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289

75$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ X ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 458; ਮੀਰਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 462; ਸਰਮਿਸਥਾ ਚਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 339; ਮਮਤਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289; Z ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2018) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 572

76$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ A ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 75; ਸਰਮਿਸਥਾ ਚਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 339; ਤਪਸਿਆ ਉਮੇਸ਼ ਪਿਸਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 57; ਮਮਤਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289

77SUPERSCRIPT X ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2020) 19 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 806

78 Z ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2018) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 572; X ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2020) 19 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 806 ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਹੋਣ

64."ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ" ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ "ਮਾਨਸਿਕ ਭਲਾਈ ਦੀ ਸਥਿਤੀ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ, ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਭਾਸ਼ਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਲਕਿ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(3) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ "ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੇ "ਵਾਸਤਵਿਕ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ" ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਦ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ।

65.ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਟੇਟ, ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਾਚਾਹੁੰਦੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਔਰਤ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਕਾਰਨ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

66.ਸਿਦਰਾ ਮਹਬੂਬ ਸ਼ੇਖ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਟੇਟ, ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਾਚਾਹੁੰਦੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਖ਼ਤਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਾਚਾਹੁੰਦੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਪੀੜਤ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ; ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਭਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਇੱਕ ਛੋਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਦਾਨ ਯੋਗ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੂਜੇ ਛੋਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਇੱਕੋ ਨਹੀਂ ਹਨ।"82

67. ਅਸੀਂ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤ ਨਾ ਹੋਏ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਇੱਛਾ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਦਿਆਂ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। XYZ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ,83 ਇੱਕ ਅਵਿਆਹੁਤ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ

ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ 26ਵੇਂ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਧੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ੇਲਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ,84 ਇੱਕ ਤੇਈ ਸਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਵਿਆਹੁਤ ਮਾਂ ਬਣਨ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਤੇਈ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇੱਛਾ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਔਰਤ ਦੇ ਅਸਲ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ।

ਬਨਾਮ ਨਿਯਮ 3B ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ

68. ਨਿਯਮ 3B ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲਣ ਲਈ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਮਿਲਣ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਬਦਲਾਅ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵੀਹ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 22 ਜੂਨ 2021 ਨੂੰ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ MTP ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਲਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਨਿਯਮ 3B ਅਧੀਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ। ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਯੌਨ ਹਿੰਸਾ/ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਬਚੇ; ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਔਰਤਾਂ, ਨਾਬਾਲਗ, ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ; ਭ੍ਰੂਣ ਵਿਕਾਰ; ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਮੈਨੋਰੀਆ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਗਰਭਧਾਰਣ; ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਵਿਆਹੁਤੀ ਔਰਤਾਂ (ਵੱਡੀ), ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ, ਵੱਖ ਹੋਈਆਂ ਔਰਤਾਂ); ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੈਟਿੰਗ/ਐਮਰਜੈਂਸੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ; ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ/ਲਿੰਗ ਆਧਾਰਿਤ ਹਿੰਸਾ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਪੀੜਤਾਂ" ਵਰਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ। ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮ 3B ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ।

69. ਰੂਲ 3ਬੀ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹਰੇਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਆਮ ਧਾਗਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰੂਲ 3ਬੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮਾਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਧਾਰਣ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਪਸੰਦੀਦਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਲਚਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਗ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

70. ਰੂਲ 3ਬੀ(ਅ) ਇਸ ਸਚਾਈ ਦੀ ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਯੌਨ ਹਮਲੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕੋਈ ਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯੌਨ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈ। ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਹਿਚਕਿਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੁੱਗਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਔਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ (ਭਾਵ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ) ਯੌਨ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਰਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਔਰਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰਭਧਾਰਣ

ਦਾ ਅੰਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

71. ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਯੌਨ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਬਚੇ ਵਰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਬਲਾਤਕਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ਹਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ, ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਜਬਰੀ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਸਹਿਮਤੀਪੂਰਨ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਨ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸਾਥੀ ਹਿੰਸਾ ਇੱਕ ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਕਿ ਅਜਨਬੀ ਹੀ ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਿਤ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਗਹਿਰੀ ਖੇਦਜਨਕ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ-ਅਤੇ ਜੈਂਡਰ-ਆਧਾਰਿਤ ਹਿੰਸਾ (ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ) ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

72. ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ - ਪ੍ਰੀ-ਕੰਸੈਪਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਨੇਟਲ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਟੈਕਨੀਕਸ ਐਕਟ 1994 ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰੂਣ ਦੇ ਲਿੰਗ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਅਤੇ ਭਾਵੁੱਨਾਤਮਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦਹੇਜ਼ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਐਕਟ 1961 ਦਹੇਜ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰੂਪ)। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਯੌਨ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਭ੍ਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਵੀ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਨ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਹਮਲਾ ਕੇਵਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਲੰਬੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

73. ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ "ਬਲਾਤਕਾਰ" ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਜਾਣ। ਯੌਨ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਔਰਤ ਇੱਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

74. ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ "ਬਲਾਤਕਾਰ" ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਚੂੰਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੇ।

75. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,85$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਸ਼ਬਦਾਂ “ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ” ਜਾਂ “ਬਲਾਤਕਾਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਨਿਯਮ 3B(a) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਐੱਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

76. ਨਿਯਮ 3B(a) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਔਪਚਾਰਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰੇ। ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ 2 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਯਮ 3B(a) ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੰਚ

'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ 2 ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਾਲ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਅ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

77. ਨਿਯਮ 3B(b) ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਗਰਭ ਇੱਕੀ ਹਫਤਿਆਂ ਤੱਕ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸਰਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਕਸਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਅਕਸਰ ਗਰਭਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਬਾਲ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਾਅ ਐਕਟ 201286 ਲਿੰਗ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਨਸੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਓ.ਸੀ.ਐਸ.ਓ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਿਕ ਸਹਿਮਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀ.ਓ.ਸੀ.ਐਸ.ਓ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸਰਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਗਰਮੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3B ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਸ਼ੱਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਸੀ।

78.ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੌਨ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਬੇਖਬਰ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ-ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮੌਜੂਦ ਤਬੂ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਤਬੂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਰਭਵਤੀ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

79.ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਖਾਸ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਪੁਲਿਸ ਯੂਨਿਟ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(2) ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਹਰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 19 ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਨਿਯਮ 2012 ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਕੋਈ ਢਾਂਚਾ ਜਾਂ ਫਾਰਮੈਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

80.ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਨ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਐਮਪੀ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਐਮਪੀ ਨੂੰ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋ ਵਿਕਲਪਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਵੇਗਾ – ਪਹਿਲਾ, ਆਰਐਮਪੀ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ, ਜਾਂ ਦੂਜਾ, ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਚਿਕਿਤਸਕ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 19(1) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਆਰਐਮਪੀਜ਼ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ।

81.ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਬੀ) ਦਾ ਲਾਭ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜੋ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਐਮਪੀ, ਕੇਵਲ ਨਾਬਾਲਗ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) POCSO ਐਕਟ ਦੇ. ਜੋ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ POCSO ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਏ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ RMP ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀ 19(1)। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ RMP ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ POCSO ਐਕਟ ਅਤੇ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਗਰਭਪਾਤ।

82. ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਯੌਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਅਜਨਬੀਆਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯੌਨ ਸੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਕੁੜੀਆਂ ਸੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ (ਆਪਣੀ ਕੋਮਲ ਉਮਰ ਕਾਰਨ) ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਅਭਿਭਾਵਕ ਨੂੰ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

83. ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਾਰਨ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

84. ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ “ਮਾਨਸਿਕ ਮੰਦਬੁੱਧੀ” ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਈ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਹਨ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਜਾਂ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਮਰਦ ਅਕਸਰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਯੌਨ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲਣ/ਸੰਚਾਰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜਿਸਨੂੰ ਡਾਊਨ ਸਿੰਡਰੋਮ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਨੇ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ।

85. ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਐਫ) ਉਸ ਵਰਗ ਦੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭ੍ਰੂਣ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਰੀ ਜੋਖਮ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਾ, ਜੇਕਰ ਜਨਮਿਆ, ਤਾਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ "ਅਸਾਮਾਨਤਾਵਾਂ" ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

86. ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਜੀ) ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ "ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਜਾਂ ਆਫ਼ਤ ਜਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ"

ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਰਣਾਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾਈ ਆਫ਼ਤ ਦੇ ਪੀੜਤ ਹਨ, ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਏਹਸਾਸ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਗਰਭਵਤੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਿੱਧੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ੇਲਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਚਲਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਲੌਕਡਾਊਨ ਕਾਰਨ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਬੀਸ ਹਫ਼ਤੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਿਆ।

87. ਹੋਰ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਥਿਤੀਜਨਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਉਸਦੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਲੋਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀਆਂ ਜਾਂ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪੀੜਤ ਹਨ, ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇਆਂ ਨੂੰ ਖੋ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੀਵਿਕਾ 'ਤੇ ਵਿਪਰੀਤ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹੇ ਅਸਰਦਾਰ ਬਦਲਾਅ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦੋਨੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟਾਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਫ਼ਤ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ, ਜਾਂ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾਅਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੇਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ (ਕੁਝ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਜੀ) ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਗਏ ਕਤਲੇਆਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

88. ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਆਫ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਸਮਝਣਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਹੋਰ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਜਾਂ ਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਨਾ ਲੱਭਣ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਹਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮੱਗ

89. ਨਿਯਮ 3B(c) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਚਲ ਰਹੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ (ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਤਲਾਕ)" ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3(2)(b) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਾਚਾਹੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 3(3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3B(c) ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਤਰਕ ਨਿਯਮ 3B(g) ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ ਭਾਵ, ਚਲ ਰਹੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ।

90. ਨਿਯਮ 3B(c) ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਅਕਸਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਚਲ ਰਹੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਤਦ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 3B(c) ਵਿੱਚ ਕੋਸ਼ਕਲਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 3B(c) ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਸ਼ਕਲਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣਾਤਮਕ ਹਨ।

91. ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਤਦ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ (ਅਤੇ ਸੰਭਵਤਃ ਘੱਟ ਫਾਇਦੇਮੰਦ) ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਬਣਨ ਦਾ ਚੁਣਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਇੱਕ ਇਕੱਲੀ ਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਸਾਥੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

92. ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਵਿਛੋੜੇ (ਨਿਯਮ 3B(c)), ਭ੍ਰੂਣ "ਅਸਾਮਾਨਤਾਵਾਂ" ਦੀ ਖੋਜ (ਨਿਯਮ 3B(f)), ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਫਤ ਜਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਨਿਯਮ 3B(g)) ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਸਮਾਜਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਵਿੱਤੀ, ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 3B ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਪਰ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਣਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਏਹਸਾਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਵੀਹ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗਰਭਵਤੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਾ ਰਹੇ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਜਾਂ ਕਰੋਨਿਕ ਜਾਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਨਿਦਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 3B(c) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਥਾਈ ਰਹੇਗਾ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਜੋ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਓ. ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਕੁਆਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਨਕਲੀ ਫਰਕ ਔਰਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕੁਆਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ।

93. ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਮਾਦੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਸੀ), ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਜੀ) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ(ਐਫ) ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਮਾਦੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਦਲਾਅਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ (ਸੀ), (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਹਨ। ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ, ਇਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ, ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3(2)(ਬੀ) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦਾ ਲਾਭ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਮਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਦੀ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਲਕਿ, ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਦੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

94. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਰ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਘਟਨਾ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਹ ਮਿਆਰ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਇੱਕ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲੱਭਦੀ ਹੈ।

ਐਫ. ਐਮਟੀਪੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮਟੀਪੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਦਿੱਲੀ

95. ਕੁਝ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਇੱਜਤਦਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਡੀ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਹੇਠਾਂ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

i. ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

96. ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਧੀ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਯੌਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਅਤੇ ਯੌਨ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਕਿਹੜੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਵਰਤਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਬੱਚੇ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਜ਼ਬਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਕੇ ਲੈਣ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

97. ਜ਼ਕੀਆ ਲੂਨਾ ਨੇ, 2020 ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਦੋਨੋਂ ਜੈਵਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੈ।90$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਲੂਨਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜੈਵਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਜਨਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਆਪਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਡਾਂਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਜਾਰੀਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

98. ਇਸ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਅਕਸਰ ਪਰਿਵਾਰ, ਭਾਈਚਾਰੇ, ਧਰਮ, ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਜਟਿਲ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕ ਅਕਸਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਟਿਲ ਜੀਵਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਔਰਤ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦਖਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਤੋਂ।

99. ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਆਪ ਹੀ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਰੀਰਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਾਚਾਹਿਤ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭ੍ਰੂਣ ਜਨਮ ਲੈਣ ਤੱਕ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੀ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਔਰਤ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੋਜ, ਸਰੀਰ ਦਰਦ, ਸੰਕੋਚਨ, ਸਵੇਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੁਝ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟਸ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ। ਹੋਰ, ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦੇ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟਸ ਦਾ ਮਾਤਰ ਵਰਣਨ ਇਸ ਗੁੱਤਮਿੱਤ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਚਾਹਿਤ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

100. ਕੇ ਐਸ ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ, 91 ਇੱਕ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ। ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਸੁਪਰ) ਵਿਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ।" 92 ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“297. … ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਂਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਕੇਲਾ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਕੋਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਨੁੱਖੀ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਅਟੁੱਟ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਅਵਿੱਛੇਦਨੀਯ ਤੱਤ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਉਸ ਨੀਂਹ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਅਣਖਿੱਲੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਅਟੁੱਟਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

101. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ। ਚੇਲਾਮੇਸ਼ਵਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਾ ਜਨਮ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਾਵੇ, ਇਹ ਖੇਤਰ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।"93SUPERSCRIPT ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਮੰਨਿਆ। ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ

(ਉਪਰੋਕਤ) ਨੇ ਸੁਚਿਤਾ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ94SUPERSCRIPT ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 21 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।95SUPERSCRIPT

102. ਸੁਚਿਤਾ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਾਨਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਿਤ, ਇੱਕ ਅਨਾਥ ਔਰਤ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 19 ਸਾਲ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਚਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਦੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਉਸਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।

103. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਕੇ ਜੀ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਣਨ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਤ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਰਭਪਾਤ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਔਰਤ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ "ਹਲਕੀ ਮਾਨਸਿਕ ਮੰਦਬੁੱਧੀ" ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(4)(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ "ਮਾਨਸਿਕ ਮੰਦਬੁੱਧੀ" ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਕਿ ਔਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 21 ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ:

“22. ਇਹ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਸਮਝੇ ਗਏ “ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ” ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਇਹ ਪਛਾਣਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਜਨਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਜਨਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਨਿੱਜਤਾ, ਮਾਣ-ਸਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸਦਾ

ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਯੌਨ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਧੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸਬੰਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ, ਜਨਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਵੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ 'ਚ "ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਰਾਜ ਹਿੱਤ" ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗਰਭਪਾਤ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ, ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਉਚਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

104. ਸੁਚਿਤਾ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਿਆ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ, ਜਨਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ, ਇਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮਾਨਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਜਨਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੋਰ 'ਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ।

105. ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਭਿੰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ, ਵਿਆਹ, ਪ੍ਰਜਨਨ, ਅਤੇ ਯੌਨ ਰੁਝਾਨ ਵਰਗੇ ਨਿੱਜੀ ਪਹਿਲੂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਅਭਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਮਨ ਕਾਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"441. ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਵਾਯੱਤਤਾ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ ਹੈ। ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਵਾਯੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਸਬੰਧੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਲਾਜ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੂਚਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਰੀਰਕ ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

106.ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਸਵਾਯੱਤਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਚੁਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਭਲਾਈ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣਾ।

107.ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੋਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਧੀਨ-ਪਰੀਖਿਆ ਕੈਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 4-ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਗਰਭ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿਟੀ ਸਿਵਿਲ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਜੋ ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ, ਜੋ ਮਿਰਗੀ, ਹਰਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਜੱਜ ਨੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਅਗਾਉਂ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਓ ਮੋਟੋ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਗਰਭ ਜਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹਾ ਹੋਵੇ:

“14. ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਗਰਭ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਬਾਰਸ਼ਨ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਰਸਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਬਾਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਸੀਮਿਤ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਐਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਜੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਗਰਭ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਔਰਤ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤਰੰਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ।”

108. ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਆਪਣੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗਰਭਧਾਰਣ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਰਾਬਰ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੀ ਜਾਂ ਇਤਫਾਕੀ ਗਰਭਧਾਰਣ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਝ ਅਕਸਰ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਖਤਰੇ 'ਚ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣਾਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ii. ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

109. ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਚਾਲਿਤ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅੰਤਰਨਿਹਤ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਾਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਣ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮੂਲ ਅੰਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ।

110. ਜੇਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭਧਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਂਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਤਮ-ਨਿਰਣਾਤਮਕਤਾ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਂਜਿਆ ਜਾਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ 'ਤੇ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਜਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿੰਨੀ ਮਾਮੂਲੀ ਹੋਵੇ - ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭਧਾਰਣਾਂ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

111. ਕੇਸਵਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੀ ਰਾਜ,99$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੀਕਿ ਗਰਿਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਕੀਮਤ ਹੈ - ਗਰਿਮਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗਰਿਮਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਪਹਿਲੂ ਹੈ।

112. ਫ੍ਰਾਂਸਿਸ ਕੋਰਾਲੀ ਮੁਲਿਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ,100$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਦੇਤੂਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਕਿ ਗਰਿਮਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਤੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“8. … ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਗਰਿਮਾ ਨਾਲ ਜੀਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਯਾਪਤ ਪੋਸ਼ਣ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਆਸਰਾ, ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਵਿਵਿਧ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਘੁੰਮਣਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਤ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ-ਜੁਲਣਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਉਹ ਕਾਰਜ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਗਰਿਮਾ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੰਚਿਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਉਚਿਤ, ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਉੱਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੈ।"

113. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਡਾ. ਡੀ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ)

ਨੇ ਗੋਪਨੀਯਤਾ, ਗਰਿਮਾ, ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"298. ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਗਰਿਮਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਤੁੱਟ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਗਰਿਮਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਤਮਕ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਗਰਿਮਾ ਇੱਕ ਹੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੁਚੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਧਨਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ, ਗਰਿਮਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਣਖੁੱਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਇੱਕ ਉਪ-ਸੈੱਟ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸਪੇਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸਵਾਇਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਵਾਇਤਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੋਵੇਂ ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

114. ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 377 ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇੱਕੋ ਲਿੰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ LGBTQ+ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੀਪਕ ਮਿਸਰਾ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ:

"144. ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਉਹ ਅੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਣ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣਾ ਕਲਪਨਾਤੀਤ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚ 'ਤੇ, ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਗੁਣ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਇਕਾਈ ਜਾਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਪ੍ਰਭੂ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੰਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤਬ ਹੀ ਇੱਕ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੋਣ" ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੱਕੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜੈਵਿਕ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਚੋਣ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਧੱਕਾ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਰਣਾਕਾਰ ਦੀ ਅੰਤਰਾਤਮਾ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ

ਅਸੀਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਆਂ, ਜ਼ਰੂਰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਡਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

115. ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿਆਹ (ਭਾਵੇਂ ਬਾਲ ਵਿਆਹ) ਦੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਬਰਦਸਤ ਰਾਜੀ ਹਿੱਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:"90. ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਜੋ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗਰਿਮਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਛੀਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਾਇਨੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗਰਿਮਾ ਨਾਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪ੍ਰਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਬਿਨਾਂ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਸੀਆਈ ਦੀ 172ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਅਤਾਰਕਿਕਕੁੜੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

116. ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਜਨਨ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਔਰਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਚਾਹੇ ਦਖਲ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਵਾਂਝਪਣ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਵਾਂਝਪਣ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜੀ. ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਮੈਂਡੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਮੈਂਡੇਟ

117. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ,

ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਮੈਂਡੇਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

118. ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਅਤੇ ਸੰਕੀਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣਾ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹੁਤ ਔਰਤਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਨ ਸਾਮਗਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਵਿਆਹੁਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੀਸ ਤੋਂ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਪਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

119. ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ, ਵਰਕਿੰਗ ਜਰਨਲਿਸਟਸ (ਸਰਵਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਅਤੇ ਵਿਵਿਧ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਐਕਟ 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਰਕਿੰਗ ਜਰਨਲਿਸਟਸ ਐਕਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਰਕਿੰਗ ਜਰਨਲਿਸਟਸ ਐਕਟ ਨੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਹਨ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਹਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਮਨ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇ।

120. ਗੀਤਾ ਹਰੀਹਰਨ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ[106]$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮਾਈਨੋਰਿਟੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਅ) ਵਿੱਚ "ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਈ, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਗਾਰਡੀਅਨ, ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਜਾਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, “ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਹੈ।” ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ “ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ” ਦਾ ਮਤਲਬ “ਉਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ” ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਡੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮਾਂ ਨੂੰ ਗਾਰਡੀਅਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਨਾ, ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ।

121. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਬੀ) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਅਣਚਾਹੇ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬੀਸ ਤੋਂ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ (ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ) ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3ਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ ਵਿਆਖਿਆ, ਜੋ ਕੇਵਲ ਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਸ ਤੋਂ ਚੌਬੀਸ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇਣਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਿ “ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਸੈਕਸ” ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਮਾਣਤਾ, ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਵਾਹਿਤ ਔਰਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

122. ਨਿਯਮ 3B ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਚ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵਾਂ

123. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 51 ਮੁਤਾਬਕ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੰਧੀ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਗਠਿਤ ਵਪਾਰਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਢਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1993 ਭਾਰਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।107$_{SUPERSCRIPT}$ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਰਤੀਕ੍ਰਿਤ ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਨਕ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ।108$_{SUPERSCRIPT}$

124. ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਧੀ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 6 ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨਾਂ ਦੇ ਜਨਮਜਾਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂ.ਐਨ. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ, ਅਨੁਚਛੇਦ 6 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਗਰਭਪਾਤ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਪਹੁੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।109$_{SUPERSCRIPT}$ ਹੋਰ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਯੌਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ-ਆਧਾਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗਰਭਪਾਤ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਕਲੰਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

125. ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਧੀ ਵੀ ਰਤੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ,110 ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗਿਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਈਸੀਈਐਸਸੀਆਰ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 12 ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੌਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਭਿੰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।111

126. ਭਾਰਤ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਰਤੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।112 ਸੀਈਡੀਏਡਬਲਯੂ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 12 ਮੁਤਾਬਕ, ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ, ਗਰਭਾਵਸਥਾ, ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਪਸਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਯ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਨੁਚਛੇਦ 16 ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਬਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹਾਸਲ ਕਰਨ।

127. ਯੂ.ਐਨ. ਕਮੇਟੀ ਆਨ ਦ ਐਲੀਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡਿਸਕ੍ਰਿਮੀਨੇਸ਼ਨ ਅਗੇਂਸਟ ਵੁਮੈਨ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਯ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ, ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਵ ਕਾਲ, ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਨੇਟਲ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿੱਚ।113$_{SUPERSCRIPT}$ ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

128. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਰਤੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਡੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਾਇਤਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ।

I. ਰਾਜ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ

129. ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਅਸਲ ਸਮਝ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ, ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕ ਵੀ ਹਨ। ਸਥਾਨ। ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਲਾਗਤ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਉਸ ਲਾਗਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਕਸਰ ਉਸ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਮੁਫਤ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਰਵੱਈਏ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

130. ਐਮ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਹਰ ਇੱਕ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉੱਚਤਮ ਮਿਆਰ ਦੀ ਯੌਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਬੇਮਾਨੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਅਸਰਦਾਰ ਅਤੇ ਵਹਾਅਯੋਗ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਹਨ।

131. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IV ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 38(2) ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:

“ਅਨੁਚਛੇਦ 38. ਰਾਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ - ***

(2) ਰਾਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਰਜਾ, ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।”

“47. ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ – ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਮਝੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਇਹ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਔਸ਼ਧੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪੇਅ ਅਤੇ ਉਹ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਲਿਆਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹਨ।

133. ਦੇਵਿਕਾ ਬਿਸਵਾਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿ ਅਸਵਚਛ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਮੂਹਿਕ ਨਸਬੰਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ। ਇਸਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਿਤ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਸ਼ਚਿਮ ਬੰਗਾ ਖੇਤ ਮਜਦੂਰ ਸਮਿਤੀ ਬਨਾਮ ਪਸ਼ਚਿਮ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਤਵ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਪਰਯਾਪਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਾਇਤਵ ਹੈ। ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਯੱਤਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਲਈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਰਭਪਾਤ) ਸਰਗਰਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

134. ਰਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯੌਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਅਣਚਾਹੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਰਭਨਿਰੋਧਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ। ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਵਹਾਉਣ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤਾਉ ਕਰਨ। ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਕਰਕੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤਬ ਹੀ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸੁਆਯੱਤਤਾ ਅਤੇ ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

135. ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਕੰਸੈਪਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਨੇਟਲ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਟੈਕਨੀਕਸ (ਲਿੰਗ ਚੋਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ) ਐਕਟ 1994 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

136. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

137. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਕਿਤ ਜੈਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਆਰਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate